

החולץ ליבמתו פרק רביעי יבמות

מ.

עין משפט
גד מצוה

גא א מיי פ"י מהלכות
מעשה קרנות ה' ב
סמג עשין קפד קשה:
גב ב מיי ט"ז הלכה א:
ג ד מיי פ"ב מהלכות
שבתת עשור הלכה ז
סמג לאון סט טוש"ע א"ח
סימן תריב סעף ג:
סא ד מיי פ"ב מהל'
מעשה קרנות ה'
יד סמג לאון של:
ה ה מיי פ"ו מהל' חמץ
ומנה הלכה ו סמג
עשין מ טוש"ע א"ח סימן
תנד סעף ג:
ג ו טוש"ע א"ה סימן
קסב סעף ג:
ד ו מיי פ"ג מהלכות
מנחות הלכה ז סמג
עשין נא טוש"ע שם
ס"ח:
ה ה מיי ט"ז פ"א הל'
ב סמג עשין טו טור
ש"ע ח"מ סי' רעו ס"א:
סו ט מיי פ"א מהלכות
יעום הלכה יג סמג
עשין נב ולחון קי טור
ש"ע א"ה סימן קסב
סעף ג:

רצה בהן אחר אוכלה. והא דלרשין צ"צ דקדושין (דף נג.) לכל
צני אהרן מהיה אש כחמיו היינו של אותו משמר או של אותו
צית אז א"כ הכא מרצוי ילפינן דכהן המקריב רצין שיאכל ממנה
ולא כולה: **מאי** תרי גוויי איבא. ליתכא למימר רצה לשם סעודה
אוכלה רצה לשם מצוה דלחין רצין
שימכוין לשם מצוה אלא שלא יהא
אוכלה רציה גסה:

אביה גסה ביה"ב פטור. וא"ת
דלמר צפרק מני שאמר
הרניני מיר (מיר דף ג. וטס) כי ישרים
דרכי ה' לדיקים ילכו צם ופושעים
יכשלו צם (הושע ד) משל לז' בני אדם
שגלו פסמיהן אחד אכלו לשם פסחו
ואחד אכלו רציה גסה ומשמע המס
דמרויהו נפקי אלמא הויה רציה גסה וי"ל
דמרי עניי רציה גסה (הס ט א):
מצות אמר רחמנא. פי' צקונט'
ואכלוה מצות אלל המוצא
וגו' ובשמניי של מלואים כמיז ואפילו
לשמואל דלמר בריש הקומץ רצה
(מנחות דף ט ע): דלא ילפינן דורות
משעה שמה הכא איכא שום ימור:
שנה בה קרא לעבב. הך דהכא
לא הוה כמו שנה עליו הכמוז
לעבב דעלמא דמהיכא מיתי לעבב
דלמא למצוה הוה דלמר רחמנא דלא
ליעבד חלוט אלא לעבב כלומר דבעינן
מצה מעלייתא ולא חלוט ט:

ביון דהדר אפייה בתנור. או
באילפס לחם איקרי ואדם יוצא
צה ידי חובתו פסקא או דלמר צפ'
כל שעה (פסחים דף לו.) לחם עוני פרט
לחלוט ואשפיה אר"ת דהמס בלא הדר
אפייה בתנור ועוד אר"ת דהמס
בחלוט גדול דומיא דלשישה ולא חשיב
לחם עוני לפי שהוא גדול ולא משום
דחלוט א"כ המס צבלינתו קשה והכא
צבלינתו רכה כגון סופגנין או חלת
המשרת דמפרש המס דליינו חלוט
של צבלי צבלי דלא מתייב בחלה ולא
חשיב לחם אלא על ידי אפייה ולהכי
חשיב שפיר לחם עוני אע"ג דחלטיה
אזל צבלינתו עצה מיפסל לעשות דחשיב
לחם עשירות אפי' לא הדר אפייה וצפ'
כל שעה (שם ד"ה פרט) האר"ת:
אזל

שצמחה. קודם שהוקדשה מנחה זו היתה עליו צבלל היתר: **וגאסרה**.
כשהוקדשה וחזרה והותרה בהקטרות הקומץ: **יכול סחזור וכו'**.
דמפרש: **צמחה** לרצה דאמר רצון ה'. ומצוה קתני ולא קתני
למצוה: ה"ק כו' **ואכלו אוסס**. את הקדשים אשר כופר צהם כי היכי
דמחוי כפרה שלימה: **רצה הוה**. כהן
שעבד עבודתה: **אלא לרז יחאק**. דמני
למצוה ואצא שאול ה'א: **הכא מאי פרי**
גוויי איבא. דקא ממעט תנא יכול
תחזור להיתירה הראשון ת"ל דלא והא
ליכא למימר תחזור להיתירה הראשון
רצה לשם מצוה אוכלה רצה שלא לשם
מצוה אוכלה ת"ל דלא דהא כל כמה
דבעי ליכלה דהמס הוה כי בעיל שלא
לשם מצוה פגע בערובה אכל הכא מאי
קעביד וע"כ בתרי גוויי צביא לאוקרי
דומיא דרש"א: **אכילה גסה מי מקריא**
אכילה והאמר ר"ל כו'. וכיון דלאו
אכילה היא מואכלו אהרן וצניו דרש"א
נפקא: **פטור**. דלא עבר על אשר לא
תעונה (שם) שאף זה עניו הוה שמויק את
עמנו: **אלא**. תרי גוויי הכי תיבעי
למימר רצה מצה אוכלה רצה חמץ
אוכלה ת"ל מצות תאכל ולא חמץ: **לא**
תאפה חמץ חלקס חלקס נאפי אוסס. להכי
קמיין חלקס חלקס חמץ לומר
אפי' שירי מנחה שהם חלקס של כהנים
לא תאפה חמץ ומהתם נפקא: **חלוט**.
צרותמים: **רצה חלוט אוכלה**. ת"ל
מצות ולא חלוט: **אי מצה היא** מצה
היא. והיכי מימעטי ממשמעות
דמלוות תאכל: **ואי לאו מצה היא מצוה**
אמר רחמנא. צבירי מנחת חובה
דמני (א) בלו את אכלו ואכלוה מצוה
וה"ה לשאר מנחות ולמה לי מצות
תאכל: **בתנאי** ה' הוה לאחד כו'.
ולא הפסק חלקו צנכסי אחיו: **וכה**
נכמי האת. ואפילו גירשה למחר:
גב' פשיעא. דלא אציד זכותו:
מהו דסימא. כלומר לאו לאשמעינן
דלא אציד זכותו תניא לה אלא
לאשמעינן: **לרז שקיל כולה נכסי**:
אי הכי. דלגרועי אתא הוה ליה למיתני
אינו אלא כחחד כו': ה"ג אלא **שקלא**
דעתא אמינא ליקנסיה הווייל ואפסדה
מייבום. שפסקה על האחין: **אף האי**
נמי. לאחר מיתת האב אם מת האב
לאחר יבמותו של זה מודה ר"י דנוטל
זה חלקו וזקק אחיו: **על שם אחיו**
כתיב ולא על שם אביו. כתיב וכיון
דצבעה שקס על שם אחיו לא שקל
תו לא שקיל ודאי שקיל השתא לא
מנכסי אחיו שקיל אלא מנכסי אביו
דלא ירמיהו: **היכא דאיכא אז**
דלא שקיל יבם נחלה לא תתקיים
מצות יבום: **איסמיה**. לכולה מתני'
דמנשה שאינה רכיבה היא: **אמר ליה**
לא. תסקייה דאת הלכה כרבי יהודה
אתנייד ומנשה רכיבה הויה: ומיקשה
הוה דקשיא לך. היכי שניק רצון
ועביד כרבי יהודה ואפכת לה ושפיר
עבדת דאפכת לה: **מתני' אסור**
צקירנותיה. כאילו היא אשמו וכל
קריבות הנאסרות מחמת אשה
גמורה אסורות ומדרצן צבלינתו:
הוה

(א) לקמן ג. פסחים נט;
יומא סח. ג. יומא פ. ב;
שבתות טו. סוטה טו.
נמנחות נה. ד. ונמנחות
ט: וי"ז. ט. צ"ב קט"ה.
ו ע"י לעיל ח: כ: כד. ו;
זביתות ז: כמנחות טו.
זביתות ט. ושי"ח.
ט ויקרא ג. ג. וי"ל ה'
מנח' ט. ויקרא י.
ט וי"ז. ט. וי"ז. ט. וי"ז. ט.
פסחים ק: ד"ה דלמא
ומוספות פ"ד כ"ג. ד"ה פסח
ומוספות פ"ד ק"י. ד"ה
אכילה. ט. וי"ז היעבב חמץ
מנחות נג. ד"ה ת"ל מהיכא

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה ואי לא וכו'
דמני בסדר שמעוני
ואכלוה מצות:

תוספות ישנים

(א) וי"ל (א) דמרי עניי הוה
מחילה גסה היכא שאל
כל זכרו והסית דעמו
מאכלו עוד בשאכל ימיר
לא מקריא חובה אכילה
אכילה גסה אכל היכא דלא
הסית דעמו אק אוכל הוה
ימיר מדאי שיהיה שבע
בכחות מקרי חובה אכילה
אכילה גסה עוד י"ל דשאי
אכילה פסחים דלא מעבב
דלא לא ממשעינן מקרא
דלפי אוכל (שמות י ד) כי
אם חולה וחקן (פסחים
טא) שאני רחוי כלל
לאכילה אכל אפילו אכילה
גסה גמורה מותרת דפסח
מיעא קעביד אכל ככל
מקום אכילה גסה לא שמה
אכילה ואין חילוק באכילה
גסה: **בצורת אמרי רחמנא**
פ"ה דכתיב ואכלוה מצוה.
ולא נהירא דהא בשמיט של
מילואים כתיב חלטה ודורות
משעב לא לייפין אלא נהירא
מצוה אמר רחמנא דמני
ויקרא ו' א לא תאפה חמץ
חלקס א"י משום דמני
ויקרא ז (ה) מצה חמץ
וכה ימיר דקאמר להכי
תנא ביה קרא לעבב וקשה
דלחין זה לעבב מנשה שחי
קרא אחריתא לא כתיב
למעוטי חלוט דהא אמרי'
לעולם מצה היא ולא חמץ
בשום מקום לעבב אם לא
כתיב תרי קראי דמנשה
ששנה הכמוז לעבב וי"ל
לעבב לאו דוקא אלא ר"ל
לעבב שלא יפא חלוט אכל
זה אינו לעבב מנשה כי תנא
למצוה ולמאי דאפשיית
מיעא דודאי לעבב כו'
מקרא דמנשה תאכל דכתיב
כתיב קרא אחריתא למעוטי
חלוט דמני מצה משה
דכתיב אחריתא במנחות משה
פ"י כל המנחות דג ע"א:
ירי יבום נחלה הנה
רחמנא הוה דאמרין דכתיב
חן יבום נחלה מצה רחמנא
ר"ל הכי, דמי שראוי לחל
מיבם אציד לא אכל את חן
נחלה משום הכי לא קפח
מצות יבום:

- תורה אור השלם**
1. וקבלו אתם אשר
כפר בהם למלא את ידכם
לקדש אתם וך לא
יאכלו כי קדש הם:
שמות כט ג
 2. כי כל הנפש אשר לא
תקדש בעצם היום הזה
וגברתה מעמיה:
ויקרא כג טז
 3. לא תאפה חמץ
חלקס ותחיי אתה מאשי'
קדש קדשים הוא
בקשאת וקאשם:
ויקרא י י
 4. לא תאכל עליו חמץ
שבעת ימים תאכל עליו
מצות לחם עני כי
החזון יצאת מארץ
מצרים למען תזכר את
יום צאתך מארץ מצרים
כל ימי חייך:
דברים טו ג
 5. ותקח הבור אשר
תכב כפרה גבי אהיו
המות ולא יתקה שמו
מישראל: דברים כה ו

מוסף רש"י

ואכלו אותם. מלואים
מני, אשר כופר בהם.
תכב כפרה גבי אכילה,
למימרה דלחץ באכילה
מליה כפרה (פסחים טו).
האוכל אכילה גסה
ביה"ב. שאלל ליה יום
הכפורים על האשום. שהיה
צבע מסעודה שהפסקה
וכל מה שאלל משתשה
תקא גסה היכה ואלל
לנהא (יומא ט). ואפילו
חלקס. שמיט, לא
תאפה חמץ. דרשין
ליה הוה חלקס דקרא נמי
לפניו אלא תאפה (סוטה
טו). אב קודם. ליש
גו או כמו שמו, לכל
ירצאי יריבוי. דהיינו אחי
המת (שב"ט ב"ב טו).
אסמיה. אקרי בתימא וז
מניסקמו (ב"מ כו).

(א) נראה דל"ל וי"ל דמרי
עניי אכילה גסה הוה היכא
וכו'.